

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÐ

Från Riksdagsförvaltningen
2020-11-10
Besvaras senast
2020-11-18 kl. 12.00

Till försvarsminister Peter Hultqvist (S)

2020/21:393 Ökad förutsägbarhet vid vindkraftsutbyggnad

Ett av de största hindren för att nå ökad vindkraftspotential i Sverige i dag är Försvarsmaktens veto till försvar av riksintresset. I slutet av 2017 utökades restriktionsområdena ytterligare, till följd av den förnyade redovisningen av riksintressen.

En tredjedel av vår landyta har i dag restriktioner som påverkar vindkraftsbyggandet. Försvarsmakten lämnar anmärkningar i 40 procent av tillståndprocesserna för vind- och vågkraft. Av de nya ansökningar som inkom 2014–2020 (första halvåret) fick 22 procent (923) av verken inte tillstånd på grund av Försvarsmaktens veto och av ändringsansökningarna var det 36 procent (177). Av de verk som inte fick tillstånd i ändringansökan avslogs eller återkallades 80 procent på grund av vetot.

Med så stora restriktionsområden följer också att vindkraftverk inte kan byggas vid optimala vindlägen, vilket leder till att fler vindkraftverk behöver byggas för att uppnå samma produktion. Om det genomsnittliga vindläget försämras med 0,5 meter per sekund minskar totalproduktionen med ca 20 procent.

Centerpartiet inser att Försvarsmakten i sin verksamhet har behov av restriktionsområden och att hela Sveriges landyta inte kan bli aktuell för vindkraftsbygge. Men samspelet och tydligheterna mellan vindkraftsbygge och Försvarsmaktens behov behöver tydliggöras. Vindkraften, solkraften och Försvarsmaktens behov behöver i större utsträckning kunna samexistera inom samma geografiska yta.

I dag är tillståndprocesserna för vindkraft alldeles för långa och krångliga, och de behöver bli såväl effektivare som tydligare. I regleringsbrevet för budgetåret 2020 fick Försvarsmakten i uppdrag att analysera jämförbara länders och grannländers erfarenheter av fungerande samexistens mellan försvarsmakt och kraftigt utbyggd vindkraft inom samma geografiska område. I uppdraget ingick att Försvarsmakten ska återkomma med förslag på hur det svenska systemet kan förbättras i detta avseende.

I det lite större perspektivet måste vi skapa bättre förutsättningar för lokal produktion och distribution av el, vilket också leder till att sårbarheter och risker på sikt kan minska. Centerpartiet anser att en ökad andel förnybar, lokalt producerad energi bidrar till att öka den samlade motståndskraften i samhället,

mål som vi i högre utsträckning vill att Försvarsmakten tar hänsyn till som en del i totalförsvarets utveckling. Försvarsberedningen skriver liknande resonemang. Vi anser vidare att regeringen har ett ansvar i att förtydliga Försvarsmaktens instruktion för att skapa långsiktiga och stabila förutsättningar för att energiöverenskommelsens mål ska kunna nås om 100 procent förnybart elsystem till 2040 och att Sverige år 2045 inte ska ha några nettoutsläpp av växthusgaser.

Vi ser att ett utvidgande av restriktionsområden äventyrar Sveriges klimat- och energipolitiska mål allvarligt. Detta samtidigt som en elektrifiering av samhället kommer att leda till ökad efterfrågan på el under samma period. Vi behöver därför rusta för att inte bara ställa om, utan också bygga ut vår kraftproduktion.

Mot bakgrund av detta vill jag ställa följande fråga till försvarsminister Peter Hultqvist:

Avser ministern som en del av styrningen av Försvarsmakten att förtydliga instruktionen för att skapa bättre förutsättningar att bidra till samhällets samlade motståndskraft och för samexistens inom samma geografiska område?

.....

Rickard Nordin (C)

Överlämnas enligt uppdrag

Johan Welanders